

Mustimaailman legenda

Elämäntyönsä koirakorjaajana tehnyt Pertti Vilander on löytänyt työlleen jatkajia, joilla on intuitiivinen ote koiriin. Rakkaus koiriin on vienyt miehen terveyden, mutta tunne ei ole silti lientynyt. Miten kokemäkeläinen Vilander tulkitsee toimittajan Hope-koiraa testin perusteella?

TIIA PAAVILAINEN TEKSTI // TOMI GLAD KUVAT

Koirakorjaaja, kouluttaja, kasvattaja, koiraneuvolayrittäjä, agility-valmentaja, luennoitsija. Viimeinen mahdollisuus ennen lopetuspiikkiä. **Pertti Vilander** on ehtinyt tehdä koirien parissa pitkän uran – noin 45 vuotta. Sinä aikana hänen luokseen on tuotu tuhansia ongelmakoiria laidasta laitaan. Suuren osan hän on pystynyt korjaamaan.

–Vaikka en minä koira korjaa, vaan omistajan käytöstä, jotta koira ymmärtää ihmistä ja osaa toimia toivotulla tavalla, Vilander valottaa.

Moni koirakorjaajan asiakkaista on tullut välttääkseen eläinlääkärin viimeisen käynnin, mutta eläinlääkärit ovat myös lähettäneet asiakkaitaan koiraneuvolaan.

–Eläinlääkärit ovat huomanneet, että koira, joka on aiemmin yrittänyt syödä heidät, antaakin koulutukseni jälkeen tutkia kiltisti.

HALUAN nähdä miten koirapiireissä kiistelty maineen saavuttanut Vilander testaa koiran ja tämän suhteen omistajaan. Siispä asettaudun asiakkaan rooliin. Ensimmäisenä huomaan eron muihin tapaamiini kouluttajiin, sillä Vilander ei juuri kysele taustoja Hope-koirastani. Koiran iän hän varmistaa ja sen millaisia ongelmia minulla on. Testi alkaa koiran kävelyttämällä hihnassa.

–Sulla on itsevarma koira siinä. Sen häntä ilmentää juuri sellaista tasapainoista, varmaa käytöstä, mitä rodulta odotetaan. Kun se saa aistihavainnon edestäpäin, häntä nousee ylös, huomaatko, Vilander selostaa.

Pienen kävelyn jälkeen koira päästetään vapaaksi. Kun se on edennyt jonkun matkaa, Vilander käskee minun kutsua sitä.

–Tänne, kutsun ehkä hieman tavanomaisesta epävarmempaan, kuvaajan ja Vilanderin läsnäolosta häiriintyneenä.

Koira haistelee, kyykistyy merkkamaan, katsoo meitä, ja ikään kuin punnitsee tilannetta. Sitten se lönnkyttelee Vilanderin jalkoihin, ja lopulta kiertää luokseni, tulee sivulleni seisomaan ja tarkistaa hanskani. Koe toistetaan, eikä lopputulos oli juuri sen kummallisempi.

Puna leviää poskilleni, kun Vilander antaa arvionsa.

–Ei toi koira sua oikein minään pidä. Se tulee, koska se on saanut aikaisemmin siitä makupaloja palkaksi, mutta ei pidä sua johtajana. Samasta syystä se vetää hihnassa, se kokee että sen pitää johtaa kävelyä, hallita tilannetta.

Tulos ei tule minulle yllätyksenä, mutta silti nolottaa. Koira on meillä pomo, ja minä sallin sen. Tilanne on Vilanderin mukaan hyvin tyypillinen.

KOIRAKORJAAJAN ura alkoi Vilanderin mukaan puolivahingossa.

–Olin nuorena miehenä ihastunut tyttöön, joka oli varakkaassa perheessä kotiapulaisena. Talon emäntä oli saanut lahjaksi kauniin minkkiturkin, jota piti pitää eteisessä esillä. Perheen irlanninsetteri Nicole oli kiinnostunut turkista, ja meidän piti vahtia koira.

Nuoripari eksyi kuitenkin tytön huoneeseen ja unohti koiran täysin. He havahtuivat huutoon, kun emäntä löysi koiran repimästä turkkiaan. Koira uhkasi lopetuspiikki.

vanhana testatussa näkyisi selvästi, mikä sen luonne on.

Koska oma koirani on luonnetestattu, ei Vilanderin testissä tule yllätyksiä. Koirani on melko kova, se ei säikähdä tynnyrin kolahdusta, eikä muista sitä. Se on niin sanotusti hyvähermoinen.

–Jos voisin ottaa sinut koulutettavaksi, noin kolme käyntiä riittäisi näiden ongelmien korjaamiseen, eläkkeelle astman pakotamana siirtynyt Vilander vannoo.

Vilanderin kehittänyt Pevi-koulutusmetodi pohjautuu laumakäyttäytymiseen.

Koiran käytökseen vaikutetaan käyttämällä hyväksi luonnollista kunnioitusta, ei lahjontaa, kuten yleisesti käytössä olevassa makupalakoulutuksessa.

”Ei koira tiedä olevansa koira, eikä sitä, että ihminen on ihminen. Se elää laumassaan yhtenä kaikista.”

”Ihmisen tehtävä on oppia tulkitsemaan koiraa ja puhua sille niin, että koira ymmärtää.”

–Pistin pääni tytön huoneen ovesta, ja tarjouduin ottamaan kauniin koiran itselleni. Saman tien lensin talosta pihalle koiran kanssa. Otin sen kotiini, ja seuraavan työpäiväni aikana se oli tuhonnut sänkyäni ja äänilevyni. Kaverini isä **Kalevi Kaitainen** oli armeijassa kouluttamassa koira, ja pääsin Nicolen kanssa hänen koulutettavaksi. Siitä se lähti.

SAADAKSEEN käsityksen koiralleni sopivasta koulutustyylistä, Pertti Vilander testaa koirani luonteen tynnyri- ja haalariesteillä. Vastaavia käytetään virallisissa luonnetesteissä.

–Olin mukana kehittämissä luonnetesteissä Suomeen. Siinä vaan meni pieleen, että virallisessa testissä koiran pitää olla kaksivuotias. Silloin se on jo vuoden ehtinyt opettelemaan eri käytösmalleja. Vuoden

–Aloittaessani koiran koulutus oli sitä, että jos se ei tehnyt mitä toivottiin, sille annettiin turpaan. Makupalakoulutus, jota suurin osa nykyisistä kouluttajista käyttää, pohjautuu positiiviseen palkitsemiseen. Se toimii hyvin silloin, kun koiralle opetetaan uusia asioita.

Makupalakoulutus ei Vilanderin mukaan toimi, kun koira opetetaan pois jostakin pahasta tavasta.

–Koira ei voida palkita siitä, että se jättää ei-toivotun asian tekemättä, Vilander perustelee.

PEVI-METODISSA keskeinen piirre on jääkausi, jossa omistaja muuttaa suhtautumistaan koiraan. Jääkauden aikana koira ei saa minäänlaista huomiota.

–Koiran kannalta on stressaavaa, että omistaja juttelee sille koko ajan. Koira pi-

tää huolestuttavana, että toinen lauman jäsen äänitelee jatkuvasti. Tämä on ollut vaikea paikka osalle omistajista.

Vilanderin mukaan huomioimattomuus on tyypillistä koiralaumassa.

–Meillä on yhdeksän koira. Eivät ne ole jatkuvasti toistensa kyljessä rapsuttelemassa tai leikkimässä. Jääkauden alku usein stressaa koira, mutta nopeasti ne oivaltavat, mistä on kyse.

Vilanderin metodin pohja-ajatus on, ettei koulutus kestä kuukausikaupalla. Hänen mukaansa keskimäärin koira ei tarvitse kuin kolme koulutuskäyntiä. Koulutus edeltää jääkausi, ja kertojen välissä tehdään kotitehtäviä.

–Ensimmäisellä kerralla koiralle kerrotaan, ettei hihnassa saa vetää. Toisella kerralla, että luokse on tultava aina, eikä saa rähjätä. Kolmannella kerralla tehdään niin sanottu laumahäätö, jonka jälkeen koira ei lähde ilman lupaa edes peuran perään. Omistajan opettaminen voi vaatia joitakin lisäkäyntejä.

Vilander ei ymmärrä ihmisiä, jotka käyvät kerta toisensa perään kouluttajilla, vaikkei muutosta tapahdu kuukausiin, jopa vuosiin.

–Enhän minä voisi kusettaa ihmisiä rahastamalla niin! hän puuskahtaa.

INTUITIIVINEN YMMÄRRYS koira kohtaan. Sitä Vilanderilla on, ja se on asia, jota ei hänen mukaansa voi opettaa. Vuosia hän kiersi ympäri Suomea luennoimassa koiran käyttäytymisestä.

–Olen valinnut työlleni jatkajia, joilla on samanlainen vaisto koiran antamien viestien suhteen. Rakastin luennoimista, ja siitä, että saan kuulijat ymmärtämään, että koira on otettava huomioon ja se vaatii, että koira ottaa ihmisen huomioon. Enää en vain pysty puhumaan pitkään, Vilander harmittelee.

Yleisimpiä ongelmia on koiran karkailu, hihnassa vetäminen, rähjäminen ja aggressiivinen käytös perheenjäseniä kohtaan. Vilander huomauttaa, että koiralaumassa harvoin ollaan aggressiivisia.

–Koiralaumassa on selkeä hierarkia. Jos lauman ylin koira haluaa toisen siirtyvän parhaalta makuupaikalta, ei sen tarvitse kuin mennä viereen ja katsoa.

Aggressiivisiakin koira on tullut matkan varrella vastaan. Yksi oli englanninbulldoggi, joka kävi Vilanderin päälle heti kun isäntä laski sen irti.

–Itse vielä sanoin, että päästä vaan. Siitä lähtien minulla on ollut parta, sen verran